

Örökbefogadás
Az apám hülye ötletei

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

9. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Bányai László

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A személyes felelősségvállalás jelentőségének felismertetése a saját életünk, sorsunk alakításában; a mások sorsát is meghatározó döntésekben való szerepvállalás megtapasztaltatása, a konstruktív problémakezeléshez elengedhetetlenül szükséges kompetenciák fontosságának felismertetése, a bizalom és a szolidaritás jelentőségének érzékeltetése
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – szocializáció, család; kapcsolatok – segítségnyújtás, tolerancia; konfliktus – másság, előítélet; kultúra – interkulturalitás, generációk Tartalom: Egy serdülő kislány történetén keresztül esik szó a szülők és a serdülők közötti konfliktusokról, a családok szétesése, a szülők válása következtében keletkező bonyolult élethelyzetekről, a testvér- és a kortárskapcsolatok (barátság, szerelem) során fellépő feszültségekről, valamint a személyes felelősségvállalásról a rászorulóknak segítségével.
Megelőző tapasztalat	Saját élmények, illetve napi hírek katasztrófák, családi tragédiák következtében árván maradt vagy családon belüli problémák miatt állami gondozásba került gyerekekről
Ajánlott továbbhaladási irány	Identitás és szolidaritás
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmet tudatossága, identitás Önszabályozás: felelősségvállalás, törődés, tekintet másokra Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, konfliktuskezelés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra; etika Modulokhoz: Kikhez tartozunk? – identitások hálójája (szka207_30); Ki vagy te? – kultúrák találkozása és az identitás (szka209_05); Elfogadásunk határai (szka210_44)

Módszertani ajánlás

A modul első részében szereplő hanganyagrészt bemutatásával az a célunk, hogy rádöbbenünk a gyerekeket arra: milyen bonyolult és váratlan következményekkel járó tett a családjukba fogadni egy idegen embert, gyereket, aki egészen más környezetben élte le eddigi nyolc esztendejét.

A modul központjába helyezett kérdés, hogy egy katasztrófában elárvult indonéz gyerek örökbefogadása realizálható-e a mai Magyarországon, nem válaszolható meg egyértelmű igennel vagy nemmel. Csak a hollywoodi tucatfilmekben képzelhető el tökéletes happy end és egymásra találás a különböző kultúrák között, amikor is az idegen közegbe kerülő gyerek néhány látványos incidens után mégiscsak révbe ér. Az a 8 esztendő indonéz kislány, akit a történetben szereplő apa a családjába akar fogadni, valóban rászorul a segítségre. Az ő befogadására szánt közeg azonban önmagában is tele van feszültséggel, megoldatlan problémával. Elvált szülők két egymástól elválasztott kamaszgyerekekkel, boldogtalan anya, aki lemond a lányáról a fia javára. A mostohatestvérét nehezen elfogadó serdülő kislány, aki küzd a nővé válás és az első szerelem problémáival, aki valójában sehol sem érzi otthon és biztonságban magát. Anita egyszerűen nincs még kész arra, hogy elfogadjon egy vadidegen kislányt a maga nehéz batyujával. Egy olyan kislányt, aki ráadásul egy tőle idegen kultúrából érkezik.

Az erkölcsi szempontból ideális megoldás természetesen az lenne, hogy a szolidaritás érzése legyen erősebb az önös érdekeknél, földhöz ragadt szükségleteknél. Ez a tanulság a deklarációk szintjén könnyen megfogalmazható, a konkrét megvalósítás azonban akkor, amikor közvetlenül érintve vagyunk, egyáltalán nem ilyen egyszerű. Ezért szükséges a téma tárgyalásánál lehetővé tenni azt, hogy a tanulók megérezzék a közvetlen érintettséget. Ne ítéljük el az egyes szereplőket, hanem próbálják az ő helyükbe képzelve magukat, megítélni a helyzetet. E célt nagyon jól szolgálja a drámapedagógia eszköztára.

A szerepjáték-sorozat rögtönzések során alakul, nem tudni, hogy mi lesz a tényleges kifutása. A jellemrajzok elkészítésére azért nagyon fontos kellő időt szánni, hogy ezek a beszélgetések minél életszerűbbek lehessenek.

Az örökbefogadás elfogadása, illetve elutasítása kérdésében nem létezik elvárt válasz. A cél tanítványainkat elgondolkodtatni azon, hogy ilyen helyzetekben mit lehet tenni. Hogyan tudunk a valóságban az etikai szempontból ideálisnak mondható értékeknek megfelelően cselekedni? És mi lehet annak a bennünk rejlő oka, hogy erre gyakran nem vagyunk képesek? Vajon tudunk-e változtatni magunkon, túllépni saját köreinken, és mások, olykor számunkra idegenek érdekében is cselekedni? Hol vannak a mozgásterünk valódi határai? Kitágíthatók-e ezek?

A modul remélhetőleg egy tudatosan megtervezett pedagógiai folyamat szerves részeként jön létre, a témával való foglalkozást a gyerekek érdeklődésének, igényeinek, érettségi szintjének megfelelően folytatni lehet és kell.

Ez a foglalkozás nem igényel hagyományos értékelést. Mivel az osztályfőnöki órára ajánljuk, osztályozásra amúgy sincs szükség. Elegendő, ha a tanulók visszajelzik a számukra éppen fontosnak tartott gondolatot.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Sanyika nevelőszülőknél. Hanganyag részlete

P2 – 5 db kivetíthető fotó

P3 – Szituáció leírások – írásvetítő fóliára nyomtatható oldal

Tanulói segédletek

D1 – Anita története

Valamennyi tanulónak szükséges.

D2 – Szerepkártyák

Mindegyikből egy darabra van szükség.

D3 – Csoportos feladatlap – A szereplők jellemzésének elkészítéséhez

9 példányban szükséges a kiscsoportok számára.